Historia est magistra vitae.
M.T. Cicero

Гісторыя – настаўніца жыцця.
М.Т.Цыцэрон

Гурт

Газета студэнцкага навукова-даследчага гісторыка-краязнаўчага гуртка
№8 **сакавік, 2006**

Ç íàâàñåëëåì, ðîäíû ã³ñòôàê! Öÿïåð ó öÿáå ¸ñöü ñâîé äîì.

Ó íóìàðû:

ÍÄÐÑ-2005
Ñ. 2
“Ïåðâîïðåñ– òîëüíàÿ”
Ñ. 3-4

Ìàñêî¢ñê³ÿ íàâ³íû
Ñ. 5
Ðîäíûÿ ìÿñö³íû
Ñ. 6-7
ß ³ æàëåçíû Ôåë³êñ
Ñ. 8

З выступлення дэкана факультэта прафесара А.М. Нечухрына на адкрыцці новага корпуса:

“Сегодня для нас действительно знаменательный день, веха. Ни один декан не мечтал о том, чтобы улучшить условия своего факультета. Нам сегодня такая возможность предоставлена. В этом году мы получили хорошо оборудованный компьютерный класс, а теперь – и прекрасное помещение для него. Мы получили прекрасные помещения для кафедр. Наконец-то наш профессорско-преподавательский состав буде чувствовать себя комфортно, удобно. Мы получили хорошо оборудованные аудитории. Всё это – свидетельство заботы государства о системе высшего образования, заботы ректората об историческом факультете. Я уверен, что мы с вами войдём в этот корпус, как в новую жизнь. И студенты своим примером в учёбе, а профессорско-преподавательский состав – в научных исследованиях докажут, что наш факультет остаётся одним из ведущих факультетов в республике и занимает своё достойное место в университете”.

Даведка. *Будынак, куды перасяліўся гістфак, быў узведзены ў 1973 г. Доўгі час у ім размяшчаўся рэстаран “Зубр”, які меў гандлёвую плошчу 560 квадратных метраў, тры залы і мог адначасова абслугоўваць 270 чалавек. Апошнія гады тут працаваў Інстытут сучасных ведаў, у якога наш універсітэт набыў будынак за 1,5 млрд. руб.*

15 лютага ў Мінску адбылася X Рэспубліканская навуковая канферэнцыя студэнтаў і аспірантаў вышэйшых навучальных устаноў Беларусі “НИРС – 2005” (НИРС – научно-исследовательская работа студентов). З усіх куткоў краіны, дзе ёсць універсітэты, у Мінск прыехалі сотні пачынаючых даследчыкаў. Канферэнцыя працавала па самых розных напрамках: ад металургіі, радыётэхнікі, інфарматыкі да журналістыкі, мастацтва і юрыдычных навук.

Сваіх студэнтаў, усяго чалавек да сарака, Гродзенскі дзяржаўны універсітэт імя Янкі Купалы – дзякуй яму за гэта – даставіў на аўтобусе. Па прыбыцці ў сталіцу ўсе адразу разышліся па розных карпусах вядучай ВНУ краіны – Беларускага дзяржаўнага універсітэта.

“Наша” канферэнцыя праходзіла ў корпусе гістарычнага факультэта. Спачатку – пленарнае пасяджэнне, на якім прысутнічала шмат студэнтаў, аспірантаў і выкладчыкаў. Потым працавалі секцыі: сусветнай гісторыі, гісторыі Беларусі старажытнага часу і сярэдніх вякоў, гісторыі Беларусі новага і навейшага часу, гісторыі Расіі, крыніцазнаўства, этналогіі, музеязнаўства і археалогіі.

На іх было заяўлена 103 дакладчыкі, у тым ліку 2 – з нашага факультэта і нашага гуртка.

На секцыі гісторыі Беларусі старажытнага часу і сярэднявечча, на якой я выступаў з тэмай “Леў Сапега і дзяржаўная канфесійная палітыка Вялікага княства Літоўскага”, былі студэнты і аспіранты з універсітэтаў Мінска, Гомеля, Віцебска, Гродна, якія ў сваіх дакладах асвятлялі розныя праблемы беларускай гісторыі. Нягледзячы на шырокія храналагічныя рамкі тэмаў дакладаў (ад XIV да XVII ст.), большасць выступленняў канцэнтравалася вакол XVI ст. Дакладчыкі прадстаўлялі розныя рэгіёны, розныя гістарычныя школы, урэшце, розныя гістарычныя факультэты, што абумовіла наяўнасць розных падыходаў да адных і тых жа праблем.

За 10–15 хвілін дакладчык знаёміў са сваёй праблемай, а потым ішло зацікаўленае абмеркаванне. Найбольш актыўнымі дыскутантамі былі студэнты БДУ.

Дасведчанасць ва ўласнай тэме праблематыкі, над якой я працую не першы год, дазволіла і мне прыняць актыўны ўдзел у дыскусіі.

Потым было некалькі гадзін вольнага часу, які кожны з гродзенскіх студэнтаў скарыстаў па-свойму. У гэты дзень Мінск быў недастаткова халодным, каб праігнараваць ягоныя вуліцы, але надвор’е не зусім утульным, каб не пабавіць час у якім-небудзь памяшканні.

Увечары кожны павёз свае ўражанні дадому.

Андрэй Шпакаў

Ад рэдактара: *Выступленне А.Шпакава “Леў Сапега і дзяржаўная канфесійная палітыка Вялікага княства Літоўскага” на “НИРС–2005” было прызнана адным з лепшых на секцыі гісторыі Беларусі старажытнага часу і сярэдніх вякоў. Тэзісы гэтага выступлення – да вашай ўвагі.*

Леў Сапега і дзяржаўная канфесійная палітыка Вялікага княства Літоўскага

Леў Сапега (1557, вёска Астроўна Віцебскага павету, цяпер у Бешанковіцкім раёне Віцебскай вобласці – 1633)– знакавая постаць еўрапейскай гісторыі. Канцлер Вялікага княства Літоўскага ўвасабляў сабою вобраз сапраўднага грамадзяніна сваёй краіны. Рэдагаванне і выданне Статута ВКЛ 1588 г., удзел у стварэнні Трыбунала ВКЛ, перапіска кніг Метрыкі ВКЛ – вось некаторыя з яго спраў, за якія яму ўдзячны нашчадкі.

Дзейнасць Л.Сапегі прыйшлася на той час, калі ў княстве кіпелі рэлігійныя страсці: Рэфармацыя, контррэфармацыя і каталіцкая рэформа, Берасцейская царкоўная унія, антыуніяцкі рух, – а міжканфесійная напружанасць дасягнула найвышэйшай кропкі. Геапалітычныя інтарэсы суседніх дзяржаў, найперш Польшчы і Расіі – надзейных ахоўнікаў адпаведна каталіцтва і праваслаўя ў Еўропе, гэтыя страсці яшчэ больш распальвалі. Расійскія і польскія дзяржаўна-палітычныя ўплывы былі спалучаны з уплывамі рэлігійнымі.

Дзяржаўныя мужы княства, спачатку Мікалай Радзівіл Чорны, потым – Астафей Валовіч і Леў Сапега шукалі шляхі захавання незалежнасці сваёй дзяржавы, што набыло асаблівую актуальнасць пасля Люблінскай уніі. Важным фактарам захавання незалежнасці ў тых умовах магла стаць падпарадкаваная дзяржаўным інтарэсам прадуманая рэлігійная палітыка.

Рэгуляванне ўзаемаадносін паміж дзяржавай і царквой, а таксама ўзаемаадносін культавых інстытутаў паміж сабой уваходзіла ў абавязкі канцлера. Унутры- і знешнепалітычнае становішча Вялікага княства Літоўскага, шматканфесійнай і поліэтнічнай краіны, патрабавалі кансалідацыі. Гэта патрэбай і былі абумоўлены задачы, прынцыпы і змест палітыкі, якую праводзіў Леў Сапега. Ён імкнуўся скарыстаць канфесійны фактар для ўстанаўлення палітычнай стабільнасці ў княстве. Гэту ідэю Леў Сапега рэалізоўваў, прызнаючы першынства дзяржаўнага інтарэсу, карыстаючыся прынцыпам талерантнасці ў вырашэнні канфліктаў на ўзроўнях: дзяржава – канфесія, канфесія – канфесія.

Андрэй Шпакаў

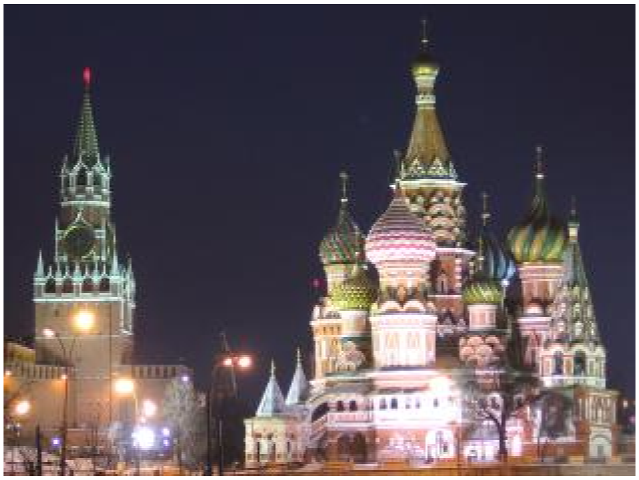

Яшчэ ўчора я гэтак мірна здаваў зімовую сесію, чакаў канікулы, а мяне занясло – ад каханай дзяўчыны і не менш любімага кампутара, ад сяброў, урэшце – ад мягкай канапы… І вось я ўжо ў сэрцы Расіі – на Чырвонай плошчы. Мне “прапанавана” напружаная, але заманлівая праграма. Пад гэту праграму – адпаведны распарадак дня: 7.00 – пад’ём, з 9.00 да 17–20 гадзін – праца ў архівах (штодня – у двух), пры пераходзе (дакладней сказаць, пры перабежцы) з аднаго архіва ў другі – экскурсія ў адзін з сусветна вядомых музеяў або дастапамятных мясцін Масквы, вечарам – бібліятэка, пасля яе – “круг гонару” на Чырвонай плошчы. Вяртаўся на кватэру пасля 23.00 “без задніх ног”. Тое, што ў гэты час стаялі маразы да 30 і за 30 градусаў – у разлік не прымалася. …Так я “разлічваўся” сваімі доўгачаканымі канікуламі за неяк выказанае жаданне папрацаваць у архіве ў Маскве.

Простаму студэнту папасці ў сталічны архіў ня проста. Ва універсітэце трэба было заручыцца паперай, каб мне дазволілі карыстацца

матэрыяламі архіва. У архіве належыць атрымаць пропуск, запоўніць анкету даследчыка, пазнаёміцца з правіламі работы – яны вельмі суровыя (гэта таксама цікавыя дакументы...), вывучыць пуцевадзіцель па архіву, пералапаціць спіс фондаў, потым – вопісы зацікавіўшых мяне фондаў і з іх выбраць і заказаць патрэбныя справы. І тут усё рэгламентавана: вопісы прынясуць назаўтра, справы – яшчэ праз 2 дні.

Чытаць вопісы можна гадзінамі, днямі, тыднямі, бясконца. З іх відаць, што ў маскоўскіх архівах “ляжыць” бездань беларускай гісторыі.

Мне пашчасціла папрацаваць з дакументамі трох архіваў: Дзяржаўнага архіва Расійскай Федэрацыі, Расійскага дзяржаўнага архіва старажытных актаў і Расійскага дзяр–жаўнага ваеннагістарычнага архіва. Усюды да мяне ставіліся як да паўнапраўнага даследчыка – абсалютна ніякай дыскры–мінацыі. А вось у Архіў знешняй палітыкі Расійскай імперыі мяне не пусцілі – “не па Сеньке шапка”. Гэта ведамасны архіў, уласнасць Міністэр–ства замежных спраў

Расійскай Федэрацыі, і туды асобы рэжым допуска. Уваход і выхад з кожнага архіва – праз пост міліцыі, з прад’яўленнем пропуска і пашпарта.

І вось нарэшце я з хваляваннем бяру выдадзеныя мне пад распіску архіўныя справы з арыгіналамі дакументаў, якім па 100, 150, 200! і нават больш гадоў.

Першыя дні, пакуль не “пайшлі” архіўныя справы, сумаваў па сваіх канікулах, якія засталіся недзе там, у Гродне. Потым дайшло: за такую паездку можна і канікуламі ахвяраваць.

Літаральна зачытваўся справамі. Цікава было ўсё: змест, стыль, почырк, сама папера, пячаткі, а асабліва – знаёмыя прозвішчы, прычым не толькі гістарычных дзеячаў, але і маіх выкладчыкаў, якія ўвекавечылі сябе аўтографамі, пакінутымі ў лістах выкарыстання дакументаў: прафесараў В.В.Шведа, Д.У.Карава, дацэнта І.В.Соркінай.

Найбольш уразіла 900-старонкавая справа тайнага студэнцкага таварыства філаматаў.

Самая цікавая справа, як для маёй курсавой работы, трапілася ў Архіве стара–жытных актаў – цяпер я ведаю, хто падказаў Міхаілу Клеафасу Агінскаму праект адраджэння ВКЛ 1811 года!

Поўдня ў архіве пралятала нібыта адно імгненне. З раніцы сеў за стол, вочы – у дакумент, а калі падняў галаву – справа ўжо, аказваецца, к абеду ідзе. Зразумеў тых архіўных “фанатаў”, якія прыходзяць сюды к адкрыццю і якіх не выганіш к закрыццю ўстановы. Мне здалося, што гэтых “фанатаў” – дзве катэгорыі. Першая – закаранелыя даследчыкі-пенсіянеры, якія толькі сваім акадэмічным выглядам і размовамі выклікаюць трапяткую павагу. Другая – тыя, хто піша дысертацыі. Сярод апошніх, між іншым, шмат “цікавых” дзяўчат-аспірантак.

У сярэдзіне дня, а часам і вечарам – экскурсійная “абавязалаўка”. Але якая! Фактамі маёй біяграфіі сталі наведванне маўзалея Леніна, Крамля з усімі яго саборамі, Цар-гарматай і Цар-звонам, Збройнай палаты, Барадзінскай панарамы, Плошчы зорак, Усерасійскага выставачнага цэнтра, Музея касманаўтыкі, Новадзявочых могілак (там пахаваны многія буйнейшыя барацьбіты за савецкую ўладу, вядучыя савецкія і расійскія дзяржаўныя і партыйныя дзеячы, военачальнікі, вучоныя (у тым ліку гісторыкі), класікі літаратуры, касманаўты, артысты і інш.), наведванне Ваганькаўскіх могілак (пахаваны Уладзімір Высоцкі), Арбата і іншых мясцін, дзе здымаўся новы мастацкі фільм “Дневной дозор”, канцэрта “Лепшыя песні 2005 года” ў Крамлёўскім палацы і інш. Нават пакатаўся на манарэльсавай чыгунцы. Уражанняў ад ўсяго гэтага – мора! І, канешне, на ўсё жыццё застанецца ў памяці сустрэча ў невялікім коле з сучасным класікам беларускай літаратуры Алегам Лойкам (на верхнім здымку), які чытаў свае вершы, у тым ліку пісаныя ў бяссонныя маскоўскія ночы.

Сяргей Марозаў

"Мамантавая палата"

Ва Ўсерасійскім выставачным цэнтры (былая Выстаўка дасягненняў народнай гаспадаркі СССР) дзейнічае музей-тэатр "Ледніковы перыяд". Ён рэканструюе фауну планеты двухмільённай даўнасці, калі адбывалася глабальнае пахаладанне. У музеі сканцэнтравана самая вялікая ў свеце калекцыя жывёл ледавіковага перыяду.

Большая частка музея прысвечана мамантам. Тут выстаўлены цэлыя шкілеты і чарапы мамантаў рознага полу і ўзросту, муміфікаваная скура, поўсць маманта, зубы і біўні выкапнёвых гігантаў, а таксама калекцыя чарапоў і рагоў шарсцістага насарога, шкілетаў і чарапоў першабытнага бізона, пячорных мядзведзяў, выкапнёвага ваўка, старажытных коней, пячорнага льва.

Галоўная славутасць музея – група мамантаў на вялізным подыуме, які круціцца. Яны выкананы ў натуральную велічыню, так як выглядалі шмат тысячагоддзяў таму. Погляд гіганцкага маманта, сімвала ледавіковай эпохі, – непараўнальнае адчуванне! Пабач – пастка з папаўшым туды мамантам, які раве; мадэль жытла першабытнага чалавека з насельнікамі.

Шматлікія гукавыя, светлавыя і каляровыя эфекты ўзмацняюць вастрыню ўспрыняцця. Прыглушанае асвятленне, шум вадаспада, паўночнае ззянне, якое пераліваецца яркімі фарбамі, прыўносяць у экспазіцыю элементы казачнасці, тэатральнасці, уносяць навед–вальніка далёка-далёка, у свет незвычайнага…

Адна з залаў музея дэманструе старажытнае і сучаснае кастарэзнае майстэрства.

Музей-тэатр "Ледніковы перыяд" рыхтуецца да рэалізацыі грандыёзнага мастацкага праекта "Мамантавая палата", якую ствараць лепшыя кастарэзы Расіі. Мяркуецца, што яна стане ўпоравень з вядомымі сусветнымі шэдэўрамі і праславіць Расію як цэнтр сусветнага кастарэзнага мастацтва.

****

На тэлеканале "Россия" нядаўна дэманстраваўся серыял "В круге первом", пастаўлены па раману Аляксандра Салжаніцына. Вашай увазе прапануецца фрагмент з маскоўскай рэкламы серыяла, якая распаўсюджвалася ў выглядзе пажоўклай газеты ад 29 студзеня 1949 года.

Князь Игорь – враг народа!

"На основании изложенного обвиняется Ольгович Игорь Святославич, 1151 года рождения, уроженец города Киева, русский, беспартийиый, ранее не судимый, гражданин СССР, по специальности полководец, служивший командиром дружины в звании князя, награжденный орденами Варяга 1-й степени, Красного Солнышка и медалью Золотого Щита, в том, что он совершил гнусную измену Родине, соединённую с диверсией, шпионажем и многолетним преступным сотрудничеством с Половецким ханством, то есть в преступлениях, предусмотренных статьями 58-1-б, 58-6, 58-9 и 58-11 УК РСФСР.

В предъявленных обвинениях Ольгович виновным себя признал, изобличается показаниями свидетелей, поэмой и оперой.

Руководствуясь статьей 208-й УПК РСФСР, настоящее дело направлено прокурору для предания обвиняемого суду".

Маленькія куточкі Навагрудчыны

“Кожны маленькі куток да вялікай кнігі падобны”
(Вольга Іпатава)

Падарожнічаючы па Навагрудчыне ў зімовыя канікулы, я сустракалася і размаўляла са старажыламі, многія з якіх пражываюць у вёсках, што хутка адыдуць ў небыццё. 72-гадовая Ядвіга Фамінічна Тарашкевіч з вёскі Малачкі Ацмінаўскага сельскага савета з горыччу гаварыла: «*Нас засталося мала — ва ўсёй вёсцы 6 чалавек. Уся моладзь выехала, а тут вельмі цудоўнае месца*». Назву вёскі жанчына патлумачыла так: “*Продкі апавядалі, што яна звязана з тымі заняткамі, якія дапамагалі чалавеку жыць – жывёлагадоўляй, апрацоўкай малака”*.

Наступным пунктам маёй вандроўкі была неіснуючая вёска Ёўневічы. Засталася ў ёй адна толькі Марыя Казіміраўна Барэйша. 92 гады жанчыне – дай Бог кожнаму столькі пражыць. Яна і паведала мне, што ў гэтым месцы, у сэрцы вялікіх лясоў, якія называюцца Няміраўшчына, «*яшчэ перад вайной была прыгожая вёсачка Ёўневічы*». Лясныя ўгоддзі Няміраўшчына разам з навакольнымі вёскамі Усялюб, Вераскава, Морын, Ліпнішкі калісьці належалі панам Руркам і Брахоцкім.

У час Другой сусветнай вайны Ёўневічы напаткала трагедыя. «*Уся сям’я, - расказала М.К.* Барэйша, – *загінула ў адзін момант: восем чалавек былі растраляны невядома за што...*». Шмат суседзяў пасля той трагедыі перасяліліся ў суседнюю вёску Бенін, і Марыя засталася ў Еўневічах адна. 21 лютага 2004 г. вёска і зусім перастала існаваць, бо закончыла свой жыццёвы шлях яе адзіная жыхарка. Маленькі хутарок з пасляваеннай хацінкай М.К.Барэйшы – сённяшні помнік гэтай вёскі.

Няміраўшчына, назва лясоў вакол вёскі, звязана з прозвішчам мясцовых землеўладальнікаў.– прадстаўнік старажытнага знатнага літоўскага па этнічнаму паходжанню і каталіцкага па веравызнанню роду Няміровічаў, які ў пачатку XVI ст. меў зямельную ўласнасць у Навагрaдскім павеце.

Маёнтак Вераскава Венцлаў Няміра аддаў у спадчыну дачцэ Настассі, якая выйшла замуж за полацкага ваяводзіча Мікалая Станіслававіча Глябовіча – прадстаўніка таксама старажытнага, але «рускага» па паходжанню, хоць і каталіцкага па веравызнанню роду. Ад гэтага шлюбу нарадзілася дачка Раіна, якая стала жонкай пана Якуба Красоўскага. Маладая сям'я захоўвала добрыя адносіны з бацькамі, і тыя падаравалі ёй адзін са сваіх маёнткаў.

У адпаведнасці з патрабаваннямі Статута Вялікага княства Літоўскага 1529 г. Настасся афарміла дакумент аб падараванні маёнтка дачцэ з пераходам яго пасля яе смерці ва ўласнасць дачкі. Вось ён: «*1558 год, 24 сакавіка. Вільна. Пацвярджэнне Жыгімонта Аўгуста ліста пані Мікалаевай Станіслававіч Глябовічавай Настассі Венцлаваўны Няміроўны ад 25 лістапада 1557 года аб дарэнні дачцэ Раіне і яе мужу Якубу Красоўскаму маёнтка Вераскава, Наваградскага павета*».

У аснове назвы вёскі ляжыць слова “*вераск”*. Гэта прыгожая расліна, вечназялёны невялікі кустарнік з маленькімі трохграннымі густымі лісткамі. *Вераск* утварае суцэльныя зараснікі— верасчатнікі. Што агульнае паміж назвай вёскі і назвай расліны? У мяне ўзнікае такая асацыяцыя: падобна расліне, якая дала жыццё шматлікім лісткам і кветкам, так і з гэтай вёскі пачынаюцца, на ёй неразрыўна завязаны лёс шматлікіх людзей, якія апынуліся далёка за межамі радзімы, але іх сэрцы заўсёды прагнулі назад, у родныя мясціны, дзе прайшло дзяцінства і юнацтва.

У 1777 г. Вераскава было далучана да мястэчка Уселюб, якое з'яўлялася ўласнасцю Радзівілаў. Вёска Вераскава вядомая як трэцяе на Беларусі месца знаходжання рымскіх манет (пасля вёсак Кашалёва і Каменкі). Гэтыя манеты зараз захоўваюцца ў археалагічным музеі ў Варшаве.

З 1860 г. вёска Вераскава належала Руркам і Брахоцкім. Фамільная каплічка заўжды напамінае мясцовым жыхарам пра былых гаспадароў. Апошнія ўладальнікі вёскі вымушаны былі пакінуць яе ў 1939 г. перад наступаючымі часткамі Чырвонай Арміі. Разам з бацькамі пакінула Радзіму 17-гадовая Соф'я Брахоцкая.

Няпросты пераход праз савецка-польскую мяжу, блуканне па краінах Еўропы. Урэшце жыццёвыя пуцявіны прывялі Соф'ю ў Англію. Шматразова яна спрабавала наведаць родныя мясціны. Адказ быў адзін: «Беларусь не ляжыць на турыстычным шляху».

Аднойчы выпадак звёў Соф'ю Ільінскую (псеўданім С.Брахоцкай) з прафесарам Беларускага дзяржаўнага універсітэта Адамам Мальдзісам. Ён дапамог ёй наведаць Вераскава. Гэта было ў 1992 г. Дзеці Соф'і не жадалі адпускаць маці ў далёкую Беларусь. *«Гэта ж цудоўнае месца, калі ты вернешся, то тваё сэрца разарвецца ад смутку, слёзы пабягуць, як гарошыны,...»* – казала Соф'я дзецям. Соф'я Ільінская рэканструявала каплічку для роднай вёскі.

Сёння Вераскава жыве і будуе сваю будучыню. Якую? Пакажа час. Але людзі ганарацца сваёй малой радзімай, сваёй культурай, усім тым, што так дорага ў гэтым жыцці.

Юлія Моніч

****

Інфармацыя пра навуковыя канферэнцыі

III Міжнародная навуковая канферэнцыя студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў "Чалавек. Культура. Грамадства" (17 мая, Мінск, Беларускі дзяржаўны універсітэт).

VIII Рэспубліканская навукова-метадычная канферэнцыя маладых вучоных (19 мая, Брэст, Брэсцкі дзяржаўны універсітэт імя А.С.Пушкіна). Да ўдзелу запрашаюцца студэнты, аспіранты, магістранты, выкладчыкі (да 30 гадоў без вучонай ступені)

Трэцяя беларуска-польская навукова-практычная канферэнцыя "Архівы і Гісторыя: пазнанне без паўз", прысвечаная памяці прафесара Уладзіміра Міхнюка (14 красавіка, Мінск, Беларускі дзяржаўны універсітэт, Гістарычная майстэрня ў Мінску)

Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя "Беларусь у XX стагоддзі: нацыянальныя бедствы і іх наступствы" (27 красавіка, Мінск, Гістарычная майстэрня)

Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя "Рэлігія і грамадства: актуальныя праблемы сучаснага рэлігіязнаўства" (25 мая, Магілёў, Магілёўскі дзяржаўны універсітэт імя А.Куляшова)

Міжнародная навуковая канферэнцыя "Праблемы метадалогіі даследаванняў гісторыі Беларусі" (26-27 кастрычніка, Мінск, Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук)

Паход гурткоўцаў у музей КДБ

Некалькі дзён таму Музей КДБ атрымаў “новае жыццё”, перацярпеўшы змены не толькі ў тэматыцы экспазіцый, але і ў якасці экспануемых матэрыялаў. З новым музеем мелі магчымасць пазнаёміцца сябры гісторыка-краязнаўчага гуртка, для якіх была арганізавана спецыяльная экскурсія.

Перад гледачамі паўстала амаль уся гісторыя дзейнасці Камітэта на Гродзеншчыне, пачынаючы з 1939 года, калі Заходняя Беларусь увайшла ў склад БССР.

Студэнты з цікавасцю знаёміліся з унікальнымі дакументамі, якія былі прадстаўлены на музейных паліцах і датычылі пераважна біяграфій ганаровых супрацоў–нікаў, што працавалі ў цяжкія хвіліны нашай гісторыі і аддавалі жыцці дзеля спакою і бяспекі краіны.

Асаблівую цікавасць выклікала гісторыя барацьбы гродзенскіх чэкістаў з бандытамі ў пасляваенныя гады. Незвычайныя эмоцыі выклікаў расказ пра Васюру, былога карніка, які “вылучыўся” незразумелай і бессэнсоўнай

жорсткасцю нават ў адносінах да ўдзельнікаў свайго ж атраду. Судовая фота гэтага чалавека выклікала жах у сэрцах сённяшніх студэнтаў.

Ажыўленне аўдыторыі выклікаў факт наяўнасці на адным са стэндаў падробак даляраў ЗША, якія (на першы погляд) ніяк не адрозніваюцца ад сапраўдных. Такой жа зацікаўленасцю карыстаюцца загатоўкі для вырабу зброі (агнястрэльнай). Аказваецца, у Гродна гэтай справай займалася цэлая групоўка.

Напрыканцы экскурсіі студэнтам было прапанавана пазнаёміцца з некаторымі справамі з архіву КДБ, трапіць у які – мара маладога гісторыка. Сябры гуртка з задавальненнем правялі час у музеі КДБ, у якім, нягледзячы на невялікі тэрмін існавання, адчуваецца прафесійны падыход да вывучэння гісторыі канкрэтнай арганізацыі, у сувязі з гісторыяй цэлага рэгіёна.

Міша Петраускас

Заснавальнік: студэнцкі гісторыка-краязнаўчы гурток

Рэдактар, а таксама дызайн, набор, вёрстка:
Сяргей Марозаў

Кантактны адрас:
Гродна, 230003, вул. Шчорса, 38-70
banifacyj@mail.ru; www.banifacyj.narod.ru

Размножана на тэхніцы Установы адукацыі “Гродзенскі дзяржаўны універсітэт імя Янкі Купалы”.

Электронны варыянт глядзіце на сайце:
www.banifacyj.narod.ru/gurt

Падпісана да друку 6 красавіка, 2006
Наклад 50 паасобнікаў

Распаўсюджваецца бясплатна